

Przepisy
w dobrej cenie

Prawo wykroczeń

cena **8,80 zł**

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Prawo wykroczeń

Przepisy
w dobrej cenie

Prawo wykroczeń

z hasłami i skorowidzami

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Stan prawny na 10 września 2009 r.

Redaktor prowadzący:

Małgorzata Buczna

Opracowanie redakcyjne:

Roman Rudnik, Marcin Wąsik

Skład, łamanie:

Faktoria Wyrazu Sp. z o.o.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2009

ISBN 978-83-264-0003-2

11. wydanie

Wydane przez:

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Redakcja Książek

01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a

tel. (022) 535 80 00, (022) 535 82 00

31-156 Kraków, ul. Zacisze 7

tel. (012) 630 46 00

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. — Kodeks wykroczeń	9
CZĘŚĆ OGÓLNA	11
Rozdział I. Zasady odpowiedzialności	11
Rozdział II. Kary, środki karne i zasady ich wymiaru.....	17
Rozdział III. Zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego.....	26
Rozdział IV. Warunkowe zawieszenie wykonania kary aresztu.....	27
Rozdział V. Przedawnienie orzekania, wykonania kary oraz zatarcie ukarania	28
Rozdział VI. Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych	29
Rozdział VII. Stosunek do ustaw szczególnych	31
CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA	32
Rozdział VIII. Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.....	32
Rozdział IX. Wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym.....	41
Rozdział X. Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	43
Rozdział XI. Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji.....	49

Rozdział XII. Wykroczenia przeciwko osobie	58
Rozdział XIII. Wykroczenia przeciwko zdrowiu	59
Rozdział XIV. Wykroczenia przeciwko mieniu	64
Rozdział XV. Wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	70
Rozdział XVI. Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	74
Rozdział XVII. Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	75
Rozdział XVIII. Wykroczenia przeciwko obowiązki ewidencji	76
Rozdział XIX. Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	77

**Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. — Przepisy
wprowadzające Kodeks wykroczeń .....** 85

Rozdział I. Przepisy ogólne	87
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących	88
Rozdział III. Przepisy przejściowe i końcowe	95

Skorowidz 99

**Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. — Kodeks
postępowania w sprawach o wykroczenia .....** 111

Dział I. Zasady ogólne	113
Dział II. Sąd	117
Rozdział 1. Właściwość i skład sądu	117
Rozdział 2. Wylączenie sędziego	121
Dział III. Strony, obrońcy i pełnomocnicy	122
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny	122
Rozdział 4. Obwiniony i jego obrońca	124

Rozdział 5. Pokrzywdzony, oskarżyciel posiłkowy i pełnomocnicy.....	126
Dział IV. Czynności procesowe.....	129
Dział V. Dowody	133
Rozdział 6. Przepisy ogólne.....	133
Rozdział 7. Przeprowadzanie poszczególnych dowodów. Przeszukanie	134
Dział VI. Środki przymusu.....	137
Rozdział 8. Zatrzymanie.....	137
Rozdział 9. Zabezpieczenie i zajęcie przedmiotów	139
Rozdział 10. Kary porządkowe i pozostałe środki przymusu	140
Dział VII. Czynności wyjaśniające	143
Dział VIII. Postępowanie zwyczajne	146
Rozdział 11. Wszczęcie postępowania. Orzekanie przed rozprawą	146
Rozdział 12. Przygotowanie do rozprawy	153
Rozdział 13. Rozprawa	156
Rozdział 14. Postępowanie w sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych....	165
Dział IX. Postępowania szczególne.....	167
Rozdział 15. Postępowanie przyspieszone.....	167
Rozdział 16. Postępowanie nakazowe	171
Rozdział 17. Postępowanie mandatowe	172
Dział X. Środki odwoławcze	178
Dział XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	182
Rozdział 18. Kasacja	182
Rozdział 19. Wznowienie postępowania.....	183
Dział XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia.....	184

Rozdział 20. Odszkodowanie za niesłuszne ukaranie lub zatrzymanie	184
Dział XIIa. Postępowanie w sprawach ze stosunków międzynarodowych	186
Rozdział 20a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia oraz wykonanie orzeczenia sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	186
Rozdział 20b. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie grzywny, środków karnych w postaci nawiązki lub obowiązku naprawienia szkody lub też orzeczenia zasądającego koszty postępowania oraz wykonanie orzeczenia sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej o karach o charakterze pieniężnym	187
Dział XIII. Koszty postępowania	188
Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia	191
Rozdział 1. Przepisy ogólne	193
Rozdział 2. Zmiany w przepisach obowiązujących	196
Rozdział 3. Przepisy przejściowe i końcowe	202
Skorowidz	207

Ustawa

z dnia 20 maja 1971 r.

Kodeks wykroczeń

(t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 756;
zm.: Dz. U. z 2008 r. Nr 141, poz. 888)

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I. Zasady odpowiedzialności

Warunki odpowiedzialności. Zasada koincydencji

Art. 1. § 1. Odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5 000 złotych lub nagany.

§ 2. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Zmiana ustawy — zasada stosowania nowej ustawy.

Depenalizacja. Ustawa względniejsza

Art. 2. § 1. Jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia wykroczenia, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawy.

§ 2. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty orzeczeniem nie jest już zabroniony pod groźbą kary, ukaranie uważa się za niebyłe.

Zasada terytorialności

Art. 3. § 1. Na zasadach określonych w niniejszej ustawie odpowiada ten, kto popełnił wykroczenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również na polskim statku wodnym lub powietrznym.

§ 2. Odpowiedzialność za wykroczenie popełnione za granicą zachodzi tylko wtedy, gdy przepis szczególny taką odpowiedzialność przewiduje.

Czas i miejsce popełnienia wykroczenia

Art. 4. § 1. Wykroczenie uważa się za popełnione w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany.

§ 2. Wykroczenie uważa się za popełnione na miejscu, gdzie sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany, albo gdzie skutek nastąpił lub miał nastąpić.

Znamiona podmiotowe czynu — wina

Art. 5. Wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne.

Znamię umyślności albo nieumyślności

Art. 6. § 1. Wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

§ 2. Wykroczenie nieumyślne zachodzi, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia je jednak na

skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć.

**Nieświadomość karalności oraz błąd
co do okoliczności stanowiących znamię czynu**

Art. 7. § 1. Nieświadomość tego, że czyn jest zagrożony karą, nie wyłącza odpowiedzialności, chyba że nieświadomość była usprawiedliwiona.

§ 2. Nie popełnia wykroczenia umyślnego, kto pozostaje w błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego.

**Wiek sprawcy — podmiotowa zdolność
do ponoszenia odpowiedzialności**

Art. 8. Na zasadach określonych w niniejszej ustawie odpowiada ten, kto popełnia czyn zabroniony po ukończeniu lat 17.

Właściwy zbieg przepisów. Kara łączna

Art. 9. § 1. Jeżeli czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy, stosuje się przepis przewidujący najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów.

§ 2. Jeżeli jednocześnie orzeka się o ukaraniu za dwa lub więcej wykroczeń, wymierza się łącznie karę w granicach zagrożenia określonych w przepisie przewidującym najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów.

Zbieg przepisów — wykroczenie i przestępstwo.**Zaliczenie kar**

Art. 10. § 1. Jeżeli czyn będący wykroczeniem wyczerpuje zarazem znamiona przestępstwa, orzeka się za przestępstwo i za wykroczenie, z tym że jeżeli orzeczono za przestępstwo i za wykroczenie karę lub środek karny tego samego rodzaju, wykonuje się surowszą karę lub środek karny. W razie uprzedniego wykonania łagodniejszej kary lub środka karnego zalicza się je na poczet surowszych.

§ 2. Przy zaliczaniu kar przyjmuje się jeden dzień aresztu za równoważny jednemu dniowi pozbawienia wolności, dwóm dniom ograniczenia wolności oraz grzywnie w kwocie od 20 do 150 złotych.

§ 3. Karę aresztu orzeczoną za wykroczenie uważa się za karę tego samego rodzaju co kara pozbawienia wolności orzeczona za przestępstwo.

§ 4. Zaliczeniu, o którym mowa w § 1, nie podlegają środki karne w postaci:

- 1) nieważki, jeżeli za wykroczenie i za przestępstwo orzeczono je na rzecz różnych podmiotów;
- 2) obowiązku naprawienia szkody, jeżeli za wykroczenie i za przestępstwo orzeczono je w związku z różnym rodzajem szkód.

Usiłowanie — warunki odpowiedzialności

Art. 11. § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje.

§ 2. Odpowiedzialność za usiłowanie zachodzi, gdy ustawa tak stanowi.

§ 3. Karę za usiłowanie wymierza się w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego wykroczenia.

§ 4. Nie podlega karze za usiłowanie, kto dobrowolnie odstąpił od czynu lub zapobiegł skutkowi stanowiącemu znamię czynu zabronionego.

Podżeganie

Art. 12. Odpowiada za podżeganie, kto chcąc, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, nakłania ją do tego.

Pomocnictwo

Art. 13. Odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie.

Podżeganie, pomocnictwo — warunki odpowiedzialności.

Współsprawstwo

Art. 14. § 1. Odpowiedzialność za podżeganie i pomocnictwo zachodzi wtedy, gdy ustawa tak stanowi i tylko w razie dokonania przez sprawcę czynu zabronionego.

§ 2. Każdy ze współdziałających w popełnieniu czynu zabronionego odpowiada w granicach swojej umyślności lub

nieumyślności, niezależnie od odpowiedzialności pozostałych współdziałających.

§ 3. Karę za podżeganie lub za pomocnictwo wymierza się w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego wykroczenia.

Obrona konieczna jako kontratyp

Art. 15. Nie popełnia wykroczenia, kto w obronie koniecznej odpiera bezpośredni bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem.

Stan wyższej konieczności jako kontratyp

Art. 16. § 1. Nie popełnia wykroczenia, kto działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, a dobro poświęcone nie przedstawia wartości oczywiście większej niż dobro ratowane.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy sprawca poświęca dobro, które ma szczególny obowiązek chronić nawet z narażeniem się na niebezpieczeństwa osobiste.

Niepoczytalność i poczytalność ograniczona jako okoliczności wyłączające winę

Art. 17. § 1. Nie popełnia wykroczenia, kto, z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem.

§ 2. Jeżeli w czasie popełnienia wykroczenia zdolność rozpoznawania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, można odstąpić od wymierzenia kary lub środka karnego.

§ 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się, gdy sprawca wykroczenia wprawił się w stan nietrzeźwości lub odurzenia powodujący wyłączenie lub ograniczenie poczytalności, które przewidywał albo mógł przewidzieć.

Rozdział II. Kary, środki karne i zasady ich wymiaru

Kary

Art. 18. Karami są:

- 1) areszt;
- 2) ograniczenie wolności;
- 3) grzywna;
- 4) nagana.

Areszt

Art. 19. Kara aresztu trwa najkrócej 5, najdłużej 30 dni; wymierza się ją w dniach.

Kara ograniczenia wolności

Art. 20. § 1. Kara ograniczenia wolności trwa 1 miesiąc.

§ 2. W czasie odbywania kary ograniczenia wolności ukarani:

- 1) nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu;

Dobra strona studiów prawniczych

LEX

a Wolters Kluwer business

infolinia 0 801 802 888

www.student.LEX.pl

Koniec luzu? A gdzie tam!

Ten rok akademicki przyniesie zupełnie nowe możliwości dostępu do informacji. Wejdź po 1 października '09 na www.student.LEX.pl i bez wysiłku:

- zamów bezpłatny dostęp do programu LEX dla Studenta,
- korzystaj z aktualizowanej bazy aktów prawnych przez swoją komórkę,
- znajdź materiały, z których będziesz korzystać na swoim roku studiów.

www.student.LEX.pl

ISBN 978-83-264-0003-2

9 788326 400032

Zamówienia: tel. 022 535 81 22, fax 022 535 81 39
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa www.profinfo.pl